

KÉPZELT LEVÉL EGY NYUGAT-NÉMET KÓRUSFESZTIVÁLRA

Kedves Barátom !

Tudod, hogy egy világcsavargó veszett el bennem - rettentően szeretek utazni. És sohasem a boltok, a kirakatok érdekeltek, hanem próbálom minél jobban megismerni az adott világ másságát, ami egyet jelent önmagam jobb megismerésével. Ha pedig többen utazunk külföldre, minél nagyobb a társaság, a nagy számok törvényének megfelelően, a külföldi és a magyar valóság szembesülését tanulmányozhatom. A minap is tettenértem a magyarságot.

Korábban már írtam Neked, mennyire vártam az Egyetemi Énekkar újabb nyugati szereplését. A nagy utazás hát elérkezett, és a fellépésünk utáni első este rögtön olyan tanulságokkal szolgált, melyek talán éged is érdekelnek.

Muszáj pár szóban a körülményeket is részleteznem, hogy a továbbiakat megérthesd. Képzeld el egy hatalmas sátrat, olyasmit, amelyeket május 1-én országszerte láthatsz. Ebben is fapadok vannak és hosszú asztalok. Kétoldalt ételt és italt adnak, a hodály végében pedig még egy pódium is látható.

Ez a zellhauseni kórusverseny, ez egy kisebbfajta nyelvi Bábel. Európa és Ázsia sok országából jöttek a dalosok, s tegnap este a hodályban nagyüzem volt. Ment a nagy lakmározás, folyt a sör, a zenét pedig a kórusok szolgáltatták, bár jószereivel senki sem figyelt rájuk. De persze ha "hazai" kórus énekelt, megélénkült a közönség, hisz mégicsak a németek voltak többségben. Szól a sramli, a derék német polgárok egymásba karolva énekelnek. De mi történik? Mi, JATÉ-sok is követjük a példájukat, de érthetetlen módon "túljátsszuk" azt a szerepet, amelyet valójában nem is nekünk szántak. A "föltűnődsdi" megkezdődött. Mintha tiltakoznánk a másságunk ellen, mintha be akarnánk bizonyítani, hogy képesek vagyunk arra, amire ők,

sőt, tudásunk még az övékéénél is tökéletesebb.

Kicsivel később a VIDEOTON-kórus lépett a pódiumra. Gondolom sejted, mi történt: hangos ováció, ütemes "Magyarok ! Magyarok !" kiabálás fogadta őket. Ezekben a jelekben én a honfitársainkkal való közösségvállalás túlhajtott tetteit láttam. De mi mintha mindenhez rosszul állnánk hozzá: a szolidaritást nem úgy kellett volna kimutatni, hogy vadul velük énekeljük azt a dalt, amit csak páran ismernek.

A végén már valóságos pusztaromantika lengte körül társaságunkat, a németek idegenül és kicsit értetlenül néztek ránk, a hangulat lassan duhajkodásba váltott át. Már-már szégyellni kezdtem magyarságomat.

Ellene vetheted drága barátom, hogy minden az alkohol műve volt. Nos igaz, valóban fogyott a sör, de hát ez csak katalizáló hatást fejtett ki. Azok is duhajkodni kezdtek, akik egy csöpp sört sem ittak. És eszembe jut a múlt őszi maasmechelen közös bulink az aacheniekkel : ott aztán végképp nem volt ital, a tünetek viszontvészesen hasonlóak voltak.

Tudod, tavaly Belgiumban a kórus második lett úgy, hogy aránytalanul keveset dolgoztunk azért a sikerért. Ez is magyar sajátosság: a munka nélkül elért eredmény után még annyit se dolgozunk, és aztán csalódunk, ha a siker elmarad.

Életemben nem láttam még olyan savanyú arcot, mint a kar-nagyunkat az eredményhírdetésekor ! (U.i. csak nyolcadikok lettünk.)

Mi lehet az oka, hogy ennyire mások vagyunk, mint a többi nép ? Eszembe jut az első ebédünk, az a tehetetlenség, ahogy ötven ember az étlapot böngészte, és hasztalanul próbálta megértetni magát. És furcsamód a nyelvszakosok is teljesen lebénultak. Úgy érzem, ez a mi másságunk oka: a nyelv. Nemcsak nyelvében él a nemzet, de nyelvétől más a nemzet.

Kedves barátom ! Ilyennek láttam én a magyarságot - magyarként, és ez is a legfőbb hibalehetősége gondolatmeneteimnek. Te persze másként is láthatod, s kíváncsi vagyok véleményedre.

Frankfurt, 1988. május 16.

Szerettel üdvözöllek:

ÁRPÁD